GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SE PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 17. *Vinerĭ, 23 Ianuariu (4 Februariu.)* 1887.

Brașovŭ, 22 Ianuariu 1887.

In cele din urmă s'a auḑitŭ în camera ungară și vocea unui deputatŭ naționalŭ românŭ.

Era și timpulŭ sĕ se audă, căcĭ prea se bucurau șoviniștii, că deputatulŭ sêrbŭ Dimitrievicĭ a rĕmasŭ singurŭ singurelŭ cu părerile lui, făr' de nicĭ o susținere și aprobare.

Domnulŭ Vincențiu Babeșŭ este vecinŭ cu colegulŭ sĕu Dimitrievicĭ, ocupândŭ loculŭ de lângă elŭ pe una din băncile deputațilorŭ. Nu i-a pututŭ scăpa dér nicĭ unŭ cuvêntŭ din discursulŭ pronunțatŭ de acestŭ corifeu alŭ partidei naționale sêrbescĭ.

Dimitrievicĭ a vorbitŭ de nĕcazurile Sêrbilorŭ, de plângerile lorŭ îndreptățite, de desamăgirile lorŭ, de ignorarea lorŭ ca naționalitete, de nenorocita tendință de maghiarisare, de mĕsurile despotice ale guvernului, care nu respectă nicĭ chiar libertatea individuală, de călcarea autonomiei bisericei sêrbescĭ, de violarea sêmțului de dreptate alŭ Sêrbilorŭ prin nelegala numire a unui patriarhŭ, pe care'lŭ urăscŭ toțĭ Sêrbii. Elŭ a descoperitŭ representanțilorŭ elementului dela putere adevĕratele sentimente ale poporului sĕu arătându-le, că viuă și puternică este încă consciința națională a Sêrbilorŭ.

Domnulŭ Babeșŭ le-a auḑitŭ tóte aceste, a auḑitŭ pe colegulŭ sĕu sêrbŭ ḑicêndŭ, că Serbii, deși arŭ fi îndreptățițĭ a avé o posițiune de dreptŭ publicŭ deosebită în acestŭ statŭ, s'au mărginitŭ a pretinde egală îndreptățire numai pe tĕrêmulŭ administrativŭ, dér nicĭ acésta modestă dorință a lorŭ n'a fostŭ împlinită de către cei dela putere.

Enunciațiunile deputatului naționalŭ sêrbescŭ au trebuitŭ sĕ facă o adêncă impresiune asupra deputatului naționalŭ românŭ și au trebuitŭ, firesce, sĕ-lŭ îndemne a face asemĕnare între starea nóstră și a poporului slavŭ din sudulŭ Țĕrei ungurescĭ.

— Ce credețĭ voi Ungurilorŭ? Luațĭ în deșertŭ vorbele deputatului Dimitrievicĭ, pentru că vi se pare unŭ lucru bagatelŭ de-a vĕ juca cu-o mână de Sêrbĭ, când pe unŭ Gyurkovits cu ceata slugarnică a conaționalilorŭ sĕi îi putețĭ duce legațĭ de sfóră. Dér óre nu vĕ gândițĭ că chiar de v'ar succede a înăbuși pentru durată viața națională a Sêrbilorŭ, mai trăiescŭ în acestŭ statŭ și câteva milióne de Românĭ? Ce-o sĕ începețĭ cu aceștia?

Orĭ dóră sunteți de părere că deórece în sînulŭ națiunei mele domnesce în momentele de față cea mai mare liniște, acésta este unŭ semnŭ, că Românii suntŭ mulțumițĭ?

Multe ilusiunĭ v'ațĭ făcutŭ, domnilorŭ, de când a-țĭ ajunsŭ la putere, dér cea mai mare ilusiune arŭ fi sĕ credețĭ, că Românii au renunțatŭ la drepturile lorŭ, ce li le-au răpitŭ violența și uneltirile d-vóstre.

Colegulŭ meu Dimitrievicĭ v'a vorbitŭ de îndreptățirea elementului sêrbescŭ de-a avé o posițiune de dreptŭ publicŭ deosebită în acestŭ statŭ. Vĕ asigurŭ că noi Românii nu numai suntemŭ conscii de acésta îndreptățire, nu numai recunóscemŭ necesitatea d'a ni se crea o posițiune deosebită de dreptŭ publicŭ, dér o și pretindemŭ, căcĭ este unica garanțiă pentru asigurarea pacînicei desvoltărĭ a individualitățiĭ nóstre naționale.

Onorabilulŭ deputatŭ sêrbescŭ v'a ḑisŭ, domnilorŭ, c' ar fi timpulŭ sĕ recunóscețĭ, că nu mai merge cu nenorocita d-vóstre politică de maghiarisare. O a-țĭ pusŭ în lucrare pe tótă linia și în contra nóstră, a Românilorŭ. Credețĭ că prin acésta a-țĭ câștigatŭ încrederea și simpatia poporului românŭ și că vi l'ațĭ făcutŭ amicŭ?

Arătați-mĭ, vĕ rogŭ, care este resultatulŭ politicei, ce ațĭ urmărit'o față cu noi Românii de 19 anĭ încóce? Eu vĕ spunŭ sincerŭ, că nu vĕdŭ sĕ fi adusŭ administrația d-vóstre în ținuturile locuite de Românĭ, decâtŭ miseriă și amărăciune, ura și disprețulŭ.

Suntemŭ în ajunulŭ unorŭ marĭ complicațiunĭ esteriόre. Credețĭ d-vóstre, că o politică cu astfelŭ de resultate este aptă de a pregăti popórele acestui statŭ pentu ora pericolului?

Cam aceste trebue sĕ fi fostŭ ideile, ce le-a suscitatŭ în mintea d-lui Babeșŭ discursulŭ lui Dimitrievicĭ, atuncĭ când, după cum ne spune unŭ raportorŭ ungurŭ, a datŭ din capŭ ca semnŭ de aprobare.

Ne pare rĕu, că nu suntemŭ în posițiune a constata, că d-lŭ Babeșŭ a și *pronunțatŭ* aceste idei în audulŭ șoviniștilorŭ, carĭ trăiescŭ în amăgirea, că Românii nu suntŭ decâtŭ materialŭ pentru esperimentele fișpanilorŭ și ale inspectorilorŭ de scóle ungurescĭ.

D-lŭ Babeșŭ s'a mărginitŭ a vorbì mai tărḑiu cu ocasiunea desbaterei speciale la rubrica fondului de disposițiune, arătândŭ că acestŭ fondŭ sĕ întrebuințeză pentru scopurĭ de agitare în contra Românilorŭ.

Acésta nu era ceva nou nicĭ pentru d. Babeșŭ, nicĭ pentru d. Tisza, nicĭ pentru noi.

Pană ce acestŭ guvernŭ va fi la putere va subvenționa organele sale după placŭ spre a „crea sobolĭ“ carĭ sĕ agite contra nóstră, ear nimenĭ nu'lŭ va puté împiedeca.

De aceea trebue sĕ cadă mai întâiu guvernulŭ și sistemulŭ ruinătorŭ de adĭ, ca sĕ se îndrepteze lucrurile.

Domnulŭ Babeșŭ făcea mai bine, după noi, décă se mărginea a documenta acésta, adăugândŭ, că Românii nu vorŭ renunța niciodată la drepturile lorŭ.

Invĕțămentulŭ nostru meḑiu și superiorŭ,

în raportŭ cu necesitățile nóstre.

II.

Décă luămŭ în mână datele statistice ale gimnasiilorŭ nóstre, vedemŭ că deja înainte de a termina întrerupŭ studiile forte mulțĭ tinerĭ, spre a se întorce la moșia părintéscă, décă au, seu spre a îmbrățișa cariera de învĕțătorŭ seu notarŭ, și că în totalŭ peste 90% dintre cei ce frecventeză gimnasiile nóstre se întorcŭ acasă directŭ, orĭ indirectŭ, la agricultură, căcĭ notarulŭ, învĕțătorulŭ, preotulŭ, neputêndŭ trăì cum se cade din miculŭ lorŭ salarŭ, suntŭ constrînșĭ sĕ pórte și economia câmpului, despre care ei n'au învĕțatŭ în școlă nimicŭ.

Resultatele se și vĕdŭ, căcĭ, deși unele din școlele nóstre au trecutŭ peste suta de anĭ dela înființarea lorŭ, și deși *prin* și *pe la* sate relativŭ avemŭ destui omenĭ cu carte, totușĭ producțiunea nóstră n'a datŭ nicĭ în cantitate și nicĭ în calitate fiă măcarŭ c'unŭ firŭ de pĕrŭ înainte, ci ea e totŭ cea moștenită din moșĭ și strămoșĭ, cunoscințele nóstre de agricultură se mărginescŭ încă totŭ numai la cele din Georgicele lui Virgilŭ și din istoria naturală a lui Pliniu celŭ tinĕrŭ. Rassele nóstre de vite suntŭ primitive, rotațiunea, totŭ cea de 2 și 3 câmpurĭ usitată încă pe timpulŭ Romanilorŭ vechĭ, la gunoiu strîngemŭ tótă apa și bălțile din curte, er cu amoniaculŭ și acidulŭ nitricŭ gunoimŭ rîurile și aerulŭ atmosfericŭ. Pentru agricultorii noștri cu carte, numele și lucrările unui Thaer, Boussingault, unui Liebig, Koppe, unui I. Kuhn, Settegast și Emil Wolf suntŭ mai puținŭ cunoscute și de mai puțină importanță decâtŭ bunăoră numele regențilorŭ egipteni din dinastia a XXI-a!!...

Ca sĕ avemŭ însĕ esemple și mai palpabile, nu avemŭ decâtŭ sĕ ne uitămŭ ce sĕ petrece în străinătate. In Germania d. e. băieții cu 4—5 clase gimnasiale, după ce mai învéță 1—1½ anŭ ceva din agricultură, administreză și cultivă intensivŭ moșii de 4—5 mii hectare întindere, opereză cu sute de mii de mărcĭ pe anŭ, facŭ studii importante și sistematice asupra prăsirii și aclimatisărei diferitelorŭ rasse de vite și plante, asupra naturei bólelorŭ lorŭ precum și a mijlócelorŭ de a-le combate ș. a. ș. a., facŭ totŭ felulŭ de ameliorațiunĭ de cultură marĭ și micĭ: scurgerĭ și secărĭ de rovine și mlaștine, drenagiurĭ, irrigațiunĭ, fenații și liveḑĭ artificiale ș. a. pe când la noi tinerii după 15—16 anĭ de studiu nu suntŭ în stare sĕ-șĭ procure o bucată de pâne séu sĕ cultive raționalŭ cele 10—15 hectare pămêntŭ dela tată-sĕu seu dela biserică.

In străinătate pe lângă mulțimea de ḑiare și scrierĭ periodice speciale de agricultură și de industriile împreunate cu agricultura, tóte foile trateză cestiunĭ de agricultură, atâtŭ pe tĕrêmulŭ sciințificŭ câtŭ și pe celŭ practicŭ. Așa de pildă întêmpinĭ intr'însele tractate despre rentabilitatea introducerei unorŭ plante séu a vreunui soiu de vite într'o regiune seu alta, despre îmbunătățirea unei rasse de vite seu plante prin împărechiarea seu încrucișarea ei cu alta, despre perfecționarea cutărei și cutărei sisteme de cultură, despre nutrițiunea cutărorŭ animale, pentru obținerea folosului cutare ș. a.

Și ce se petrece la noi? De ce suntŭ capabilĭ gimnasistii noștri? Ce se scrie la noi despre agricultură? Credŭ că nu mai e de lipsă sĕ o spunemŭ, căcĭ scie fiăcare cum stămŭ în privința acesta. — Unŭ altŭ esemplu:

S'a înființatŭ d'atâța anĭ societatea română de creditŭ „Albina«, căreia apoi i-au urmatŭ societățile de creditŭ și economii regionale: „Timișana«, »Ardeleana«, „Furnica“, »Economulŭ«, „Transilvania« etc. cu scopŭ d'a veni în ajutorulŭ agriculturei române din Transilvania și Ungaria, și deși unele funcționeză deja de mai mulțĭ anĭ, totușĭ niciodată nu vei găsi în vr'unŭ ḑiarŭ séu broșură o dare de sémă seu vr'o observațiune din partea preoțilorŭ seu altorŭ ómenĭ de carte, carĭ trăiescŭ în mijloculŭ poporului, despre resultatulŭ și efectele ce au avutŭ aceste instituțiunĭ asupra agriculturei și economiei române din acelŭ ținutŭ décă ele îșĭ ajungŭ scopulŭ propusŭ, orĭ nu, décă ele ar trebui sporite séu numai sporitŭ capitalulŭ lorŭ și liberatŭ de unele condițiunĭ și formalitățĭ greóie și vexătóre, eventualŭ décă corespundŭ pe deplinŭ seu pentru a puté combate usura cu mai multă eficacitate și a scăpa pe poporŭ din mânile cămĕtarilorŭ și jidanilorŭ, propunerĭ și proiecte de a înființa altele, după alte sisteme fiă și cu capitalŭ mai puținŭ cum suntŭ d. e. în Germania de sudŭ cele înființate de țeranulŭ Raiffeisen, carĭ se mărginescŭ numai pe unŭ teritorŭ și la unŭ nume de membri restrînsŭ și unde împrumutulŭ se dă numai pe garanția solidară a tuturorŭ membrilor, — căcĭ nu găsescĭ. De asemenea de propunerĭ despre înființarea și organisarea de societățĭ pentru ameliorarea vitelorŭ, pentru introducerea culturei plantelorŭ industriale, de asociațiunĭ pentru producțiunea și esportulŭ de producte animalice și vegetale ș. a., de tóte aceste nicĭ că se pomenesce.*)

Până aḑĭ după 120 de anĭ studiu și de muncă încă n'avemŭ unŭ singurŭ tratatŭ de agricultură séu zootechniă, care sĕ-lŭ dămŭ țĕranului în mână, deși trăimŭ mai numai din agricultură avemŭ proprietarĭ de moșióre frumușele și de turme și cireḑĭ de vite de mai multe mii de capete!!

Ce e dreptŭ, de câtva timpŭ încóce, aparŭ micĭ tratate de grădinăritŭ și cultura pomilorŭ, mai cu semă din partea învĕțătorilorŭ sătescĭ. Insĕ aceste manuale, orĭ și câtă silință îșĭ dau domnii învĕțătorĭ la compunerea lorŭ, nu potŭ ave o valore literară, basată pe esperințe și încercărĭ minuțióse a unorŭ ómenĭ specialiștĭ, ci ele suntŭ, ca lucrările de diletanțĭ în genere, nisce traducțiunĭ și compilărĭ mai multŭ séu mai puținŭ reușite după nisce autorĭ străinĭ, de multe orĭ de-o valóre dubiă.

Sĕ trecemŭ la calendare, carĭ suntŭ destinate eminamente pentru poporulŭ cetitorŭ dela sate. Sĕ vedemŭ câte din ele aducŭ ceva despre agricultură, câte din ele tabele de analise de lapte, alimente, nutrețurĭ pentru ómenĭ și vite, câte analise de gunoiu și îngrășăminte pentru plante, câte conspecte asupra elementelorŭ nutritive și de folosŭ din diferitele producte agricole — asupra productivitățiĭ și recoltei la diferite felurĭ de plante pe anumite terenurĭ; câte modele de contabilitate asupra

*) In privința înființării unei reuniunĭ de agricultură s'au făcutŭ pașĭ, până acum însĕ făr' de resultatŭ.
Red.

diferitelorŭ ramurĭ ale agriculturei ş. a., totŭ cestiunĭ din domeniulŭ practicŭ, carĭ eminamente intereséză pe agricultorŭ şi l'ar pune în posibilitatea ca sĕ judece şi calculese şi elŭ la munca sa? — Afară de unulŭ seu două celelalte n'aducŭ nimicŭ despre economiă, şi înşiră numai têrgurile seu bêlciurile din Ardélŭ şi Ungaria.

Sĕ trecemŭ la cultura câmpului şi sĕ vedemŭ cum stămŭ cu producţiunea agricolă. Pe când conlocuitoriĭ saşĭ au introdusŭ cultura în mare de plante industriale, a hemeiului, cânepei, inului, şi cultivă binişorŭ şi vinulŭ, ba unele firme cum e bunăóră a lui Teutsch din Sighişóra şĭ-au câştigatŭ deja unŭ renume europenŭ prin căutarea şi esportulŭ vinurilorŭ ei, la noi nu veĭ puté da de vre-o economiă seu casă renumită, care sĕ se distingă prin nescarĭ culturĭ deosebite, prin cultura de plante industriale, prin vitele ei alese seu lânurĭ fine, prin vinurĭ de calitate superióră, prin fabricaţiunea şi esportulŭ de untŭ, brânzeturĭ fine, de conserve seu de rachiu de prune etc. Ba chiar aruncândŭ privirea numai asupra charteloră şi dateloră statistice de cultura diferitelorŭ plante, ni se înfăţişéză tristulŭ tablou, că tocmai în regiunile locuite de Românĭ nu s'a introdusŭ încă nicĭ *cultura nutreţurilorŭ semĕnate, a trifoiului, lucernei, raigrasului, a sfeclelorŭ* etc., carĭ suntŭ basa şi temelia oricăreĭ îmbunătăţirĭ şi progresŭ în agricultură!! Brânza nóstră numai noi o mâncămŭ, eră lâna e ca vai de ea şi numai noi o putemŭ întrebuinţa pentru fabricaţiunea haineloră, străinii preferŭ a face din ea numai pătură şi straie pentru caĭ şi alte vite. Fabricile de postavŭ ce s'au înfiinţatŭ la Braşovŭ şi Sibiiu şi producŭ aşa numitulŭ postavŭ de Braşovŭ, care şĭ-a câştigatŭ o bună reputaţiune — pentru lucrările maĭ fine trebue sĕ aducă lâna din ţera ungurescă — pe când turmele nóstre sĕ rărescŭ şi disparŭ pe fiecare anŭ şi noi ne plângemŭ că nu ni se plătescŭ, pe când fabricanţii lânurile nóstre le potŭ întrebuinţa numai la confecţionarea postavurilorŭ celorŭ ordinare şi dure.

In fine sĕ ne întrebămŭ câţĭ inşĭ dintre agricultorii noştri în urma silinţei şi zelului lorŭ seu a unorŭ împrejurărĭ favorabile au înaintatŭ devenindŭ din proprietarĭ micĭ proprietarĭ medii, şi din aceştia proprietarĭ marĭ? Pe ceĭ din urmă îĭ poţĭ numĕra pe degete.

C'unŭ cuvêntŭ, nu numai în politică, ci din causa direcţiunei celei prea filologice şi filosofice din şcóle, şi în cele economice amŭ devenitŭ şi rĕmasŭ pasivĭ în deplinulŭ înţelesŭ alŭ cuvêntului!!

Decă stămŭ atâtŭ de rĕu în cele economice, sĕ căutămŭ resultatele şi progresulŭ de pe terênulŭ purŭ scientificŭ, dóră acesta va fi ceva maĭ îmbucurătorŭ. Sĕ ne întrebămŭ câţĭ din teologii absolvaţĭ au, după mântuirea studiilorŭ, posibilitatea şi mijlócele d'aşĭ procura şi consulta alţĭ autorĭ de literatură, d'a se maĭ ocupa cu literatura, istoria, filosofia, teologia, sciinţele esacte şi artele, câţĭ din ei s'au distinsŭ pe terênulŭ literarŭ şi câţĭ au înmulţitŭ şi înavuţitŭ literatura, fiă sciintifică, fiă populară?

La şedinţele generale ale „Associaţiunei transilvane pentru cultura şi literatura poporului românŭ", şi la cele ale despărţĕmintelorŭ ei, seu în alte întrunirĭ, se ţine vre-o disertaţiă seu conferinţă despre fauna şi flora diferitelorŭ regiunĭ?*) In Ardélŭ, ţera cea atâtŭ de bogatŭ îndestrată şi înfrumseţată de natură, s'a publicatŭ óre până acum prin diare seu broşurĭ volante orĭ şi numai ca adnecsŭ la programele anuale ale gimnasiilorŭ nóstre vr'unŭ studiu asupra formaţiunei şi stratificaţiunei petrografice şi geologice a vre-uneĭ regiunĭ locuite de Românĭ? S'a cercetatŭ în privinţa petrografiei seu a mineralelorŭ vr'unŭ singurŭ dealŭ seu colină din partea nóstră? căcĭ cultura şi literatura şi prin atarĭ lucrărĭ se promovéză şi propagă, şi pentru noi aceste ar avé o maĭ mare valóre decâtŭ studiile despre influinţa, ce a esercitat'o limba grecescă asupra celei latine. Din tóte aceste nimicŭ, şi pe când noi ne consumămŭ timpulŭ şi paralele cu numĕrarea şi conjugarea verbelorŭ eline neregulate şi în μι şi căutămŭ cu toţii rădăcinile vorbelorŭ grecescĭ, producţiunea nóstră sĕ reduce la nulă, economia ne stagneză, er materiile brute, în valóre de milióne de florinĭ, trecŭ din mâna nóstră în aceea a străinilorŭ, adeseorĭ pe o sumă bagatelă de 5—6 fl. şi noi locuimŭ încă pe unŭ pămêntŭ şi unŭ solŭ necunoscutŭ, o adevĕrată terra incognita. Ba putemŭ merge ceva maĭ departe şi dice, că până adĭ n'avemŭ încă o geografiă de Dómne ajută a Ardélului şi a ţinuturilorŭ învecinate locuite de Românĭ fiă pentru şcólă séu pentru publiculŭ cetitorŭ. Va sĕ dică resultatulŭ nu e prea satisfăcĕtorŭ nicĭ aci.

*) O asemenea disertaţiune a d-luĭ Porcius, membru alŭ Academiei române, s'a publicatŭ, decă nu ne înşelămŭ, în fóia Associaţiunei. Red.

SCIRILE DILEI.

Ministrii ungurĭ s'au întorsŭ din Viena în Pesta. Greutăţile esistente în privinţa cestiunei pactului nicĭ de astă dată n'au fostŭ înlăturate. De altă parte, cu tóte desminţirile ce s'au datŭ sciriĭ privitóre la demisiunea maĭ multorŭ membri ai cabinetului Tisza, se crede că demisiunile vorŭ fi cunoscute în curêndŭ.

—x—

„Neue Temesvarer Zeitung" dela 29 Ianuarie n. scrie: Ierĭ seră s'a aprinsŭ casa ţĕranului Pavelŭ *Pascu* din comuna învecinată *Chişeneu*. Casa sta deja în flăcărĭ, când soţia luĭ Pascu observă, că băiatulŭ ei celŭ maĭ micŭ în vêrstă de $1^1/_2$ anĭ a rĕmasŭ din nebăgare de semă în leagănŭ. Nefericita mamă se ruga în genunchĭ pentru ajutorŭ, dér nimenĭ nu voia sĕ între în casa, care ardea şi sta sĕ se dĕrime. Deodată se iviră doĭ băieţĭ de câte 12 anĭ, *Moise* şi *Cocióbă*, carĭ alergară în curtea caseĭ. Mulţimea se uita uimită la ei. Incercarea de a întra prin uşa caseĭ nu a succesŭ, căcĭ acésta era deja în flacărĭ. Der viteji tinerĭ nu-şĭ perdură curagiulŭ, ci săriră prin ferĕstră în odaia plină de fumŭ. Cu îngrijire şi temă aştepta mulţimea sĕ sosescă tinerii liberatorĭ, când deodată mama băiatuluĭ dĕdŭ unŭ ţipetŭ de bucuriă. Ea observă maĭ ântêiu cum liberatorii băiatuluĭ stăruiau a străbate prin fumŭ şi focŭ şi cum ei pârliţĭ de focŭ aduceau în braţele lorŭ băiatulŭ scăpatŭ. Copilulŭ a rĕmasŭ nevătĕmatŭ de flacărĭ, er băieţii au fostŭ arşĭ la tălpile picióreloră şi la mânĭ. După vre-o câteva minute se dĕrimă casa formândŭ o ruină de cenuşă şi jarŭ.

—x—

Deunădile, spunŭ foile din *Seghedinŭ*, a fostŭ acolo unŭ *agentŭ secretŭ alŭ poliţiei rusescĭ*, care urmărea pe nisce defraudatorĭ de maĭ multe milióne, ce fugiseră în Ungaria şi în urmărirea cărora se trimeseseră maĭ mulţĭ agenţĭ secreţĭ poliţienescĭ. Unŭ defraudatorŭ a fostŭ prinsŭ în Vaţŭ, der tovarăşulŭ-sĕu o luase la timpŭ la sănătósa spre Seghedin. Aci însĕ nu s'a datŭ de urma luĭ şi astfelŭ agentulŭ rusŭ după o şedere de două dile în Seghedinŭ, a plecatŭ fără ispravă.

—x—

Secretarulŭ financiarŭ dela direcţiunea financiară din Pesta, Bela *Kubinyi*, fu trasŭ în cercetare pentru stórcere de banĭ şi mituirĭ, şi condamnatŭ la perderea oficiuluĭ sĕu. Condamnatulŭ apelă la ministerulŭ de finance, care îlŭ scăpă de pedepsă prin graţiare, der dreptŭ »pedepsă« îlŭ permută la direcţiunea financiară din Neusohl. Ore totŭ aşa ar fi păţitŭ unŭ Nemaghiarŭ?

—x—

Rĕu de totŭ îi merge şi *teatruluĭ unguerescŭ* din *Alba-regală*. Cu abonamentele abia se potŭ acoperi lefurile personaluluĭ coruluĭ, er publiculŭ se duce în aşa de micŭ numĕrŭ la teatru, încâtŭ actorii, carĭ jocă la parte, n'au primitŭ de sĕptĕmânĭ întregĭ nicĭ unŭ banŭ. Societatea actorilorŭ s'a adresatŭ reuniuneĭ teatrale cu rugarea d'a o sprijini, căcĭ altfelŭ trebue sĕ se disolve. De ce nu s'a adresatŭ Kulturegyletuluĭ din Pesta?

—x—

Două companiĭ din batalionulŭ 2 alŭ regimentuluĭ *de geniu* staţionatŭ în *Pesta* au plecatŭ: una la Mostarŭ şi alta la Cattaro.

—x—

»Liberaluluĭ" din Iaşĭ i se comunică, că mediculŭ-şefŭ alŭ corpului alŭ IV-lea de armată, d. *Dr. Otremba*, a reuşitŭ încă cu câţĭ-va anĭ înainte a usca şi pulverisa ast-felŭ carnea, încâtŭ se póte conserva forte bine, apoi în acelaşĭ timpŭ este, în urma pregătirei şi adăugirei unorŭ mirodenii, ceva maĭ nutritóre ca carnea în sine, şi—lucru de căpetenia pentru campaniă—este în volumŭ şi greutate atâtŭ de redusŭ, încâtŭ uşureză considerabilŭ sarcina soldaţilorŭ şi aşa destulŭ de împovăraţĭ în timpulŭ mobilisăreĭ. Informatorulŭ nostru ne asigură, că mâncările făcute din acestŭ prafŭ de carne (bulionŭ, cotletŭ, pesmeţĭ) suntŭ gustóse de minune, precum s'a convinsŭ la unŭ dejunŭ făcutŭ din prafŭ de acesta vechiu de doi anĭ. Ţĕranulŭ şĭ-ar putea maĭ uşorŭ cumpĕra de acesta, decâtŭ carne, care maĭ cu semă în timpulŭ vereĭ pe la sate nicĭ nu se tae şi astfelŭ alocurea nicĭ nu aflĭ de cumpĕratŭ. Şi apoi câtŭ de rentabilă întreprindere arŭ fi când aflĭ chilo de carne (slabă cum sĕ cere la acestŭ prafŭ) până şi cu dece banĭ.

—x—

Cu 1 Februariu c. s'a deschisŭ între *Austro-Ungaria şi Bulgaria* o *comunicaţiune telegrafică pentru mandate postale*, prin care se potŭ mijloci pe cale telegrafică sume de banĭ până la 200 fl. eventualŭ 500 fr.

—0—

D-lŭ învĕţătorŭ poporalŭ Silvestru Mureşanu din *Rodna-vechiă* ne trimite pentru informarea publicului şi a editorilorŭ de călindare următórele date: Inaltulŭ Ministeriu reg. ung, de agronomiă, industriă şi comerciu cu ordinaţiunea sa din 5 Noemvre 1886 Nr. 56,796 a concesŭ în comunitatea opidană Rodna-vechiă, vechiulŭ Ruconium (Ó Radna, Alt Rodna) sĕ se ţină pe viitorŭ 6 têrgurĭ de ţeră (bilciurĭ) împreunate cu têrgurĭ de vite Aceste dile de târgŭ suntŭ de a se ţine în următórea ordine şi anume: 1. Sâmbătă înainte de 26 Februariu st. n. 2. In 4 Maiu st. n. 3. Sâmbăta ultimă din Iuniu st. n. 4. In 10 Augustŭ st. n. 5. Sâmbăta ultimă din luna luĭ Octomvre st. n. 6. Mercurĭ înainte de 18 Decemvre st. n. Datele acestea rĕmânŭ neschimbate pentru fiecare anŭ. Têrgulŭ ultimŭ din Decemvre s'a ţinutŭ şi în anulŭ espiratŭ, resultatulŭ a fostŭ îndestulitorŭ, numai preţurile slabe.

—x—

Foia oficială a publicatŭ ordinaţiunea privitóre la art. de lege XXIV din 1885 pentru esecutarea *disolvării comuniunilorŭ de cassă* în fostele graniţe militare.

—0—

In Ianuariu *s'au depusŭ la cassele din locŭ* fl. 457 mii, s'au ridicatŭ fl. 349 mii, cu finea luneĭ s'au aflatŭ în numĕrarŭ fl. 151 mii.

—x—

„*Meseriaşulŭ Românŭ*," foiă pentru meseriaşĭ şi pentru toţĭ iubitorii de meserii, ce apare în Braşovŭ sub redacţia d-luĭ B. Baiulescu, ese dela 1 Ianuariu a. c. în mărime de câte o cólă, totŭ de câte două orĭ pe lună şi costă totŭ numai 1 fl. 20 cr. pe unŭ anŭ întregŭ sau 60 cr. pe $^1/_2$ anŭ ca şi maĭ nainte. Acéstă foiă urmăresce mersulŭ meserielorŭ la noi, la Românĭ, şi în streinătate; aduce articulĭ de specialitate pentru meseriaşĭ şi articulĭ, carĭ potŭ fi de folosŭ orĭ căruĭ economŭ; stăruesce a se forma la Românĭ classa mijlociă, tracteză cestiun. higienice şi preste totŭ lucrurĭ, carĭ potŭ servi la conservarea şi înaintarea poporuluĭ nostru. Pentru petrecere şi variaţiune aduce aprópe în fiecare numĕrŭ povestirĭ, poesii, anecdote şi împărtăşirĭ din lume etc. Se recomandă tuturorŭ meseriaşilorŭ şi în genere tuturorŭ iubitorilorŭ de meserii.

—x—

Nu de multŭ a muritŭ în Italia fostulŭ proprietarŭ românŭ *Nicolescu*. Vĕduva reposatuluĭ, la cererea ei, primi încuviinţarea sĕ transporte cadavrulŭ bărbatu-sĕu la Bucurescĭ. Der femeea n'avea banĭ gata, aşa că numai până la Pesta putŭ fi transportatŭ cadavrulŭ, unde sosi la 28 Ianuariu. Vĕduva făcu paşĭ la poliţiă şi la consululŭ românŭ din Pesta. Acesta îi puse la disposiţiă banii necesarĭ, aşa cadavrulŭ putu fi transportatŭ până la Orşova. Póte că şi aci va fi aflatŭ biata femeiă ajutorŭ pentru transportarea cadavrului la loculŭ destinatŭ.

—0—

Direcţiunea financiară din *Sătmarŭ* a transferatŭ pe oficialulŭ de dare cl. IV *Iónŭ Trahanŭ* din *Sighetŭ* în aceiaşĭ calitate la oficiulŭ de dare din *Baia-Mare*.

—x—

Duminecă în 25 Ianuariu st. v. d-lŭ *Michailŭ T. Stănescu* îşĭ va serba cununia sa cu d-şóra *Victoria I. Nacianŭ* în biserica Sf. Ioan din Ploiescĭ. Adresămŭ tinereĭ părechĭ cele maĭ călduróse urărĭ de fericire!

—x—

Societatea „*Crucea Roşiă*" din *România* a începutŭ sĕ dea semne de vieţă. In Bucurescĭ, în Ploescĭ, în Craiova, în Focşanĭ, în Tulcea etc. se lucréză pentru sporirea fondurilorŭ societăţii prin balurĭ şi prin lotĕrii.

—x—

Unŭ fugarŭ politicŭ bulgarŭ a comisŭ la 31 Ianuariu în *Bucurescĭ* unŭ atentatŭ contra dragomanuluĭ agenţiei bulgare, care a fostŭ uşorŭ rănitŭ.

—x—

In *Nürnberg* s'a arestatŭ în dilele acestea şefulŭ uneĭ *bande internaţionale de pungaşĭ*, carĭ de anĭ de dile pungăşesce lumea pe căile ferate în Austro-Ungaria, Germania, România şi Rusia. Pungaşulŭ se numesce Bern şi în Varşovia a fostŭ condamnatŭ cu deportaţiune în Siberia, de unde a fugitŭ. In Pesta găsise în „madame" Blueffstein o protectore ce făcea jertfe pentru elŭ. Arestarea luĭ s'a întêmplatŭ astfelŭ: Călĕtorea cu unŭ călĕtorŭ într'unŭ cupeu cl. I; adurmindŭ călĕtorulŭ, Bern îlŭ stropi cu o substanţă ameţitóre şi sĕ apucă sĕ-lŭ pungăşéscă. Călĕtorulŭ însĕ se deşteptă fără veste şi punêndŭ mâna pe Bern îlŭ predete pe mâna poliţiei.

Ni se trimite din Aradŭ spre publicare următórea

DECLARAŢIUNE

Comitetulŭ, constituitŭ pentru arangiarea baluluĭ anunţatŭ la 17 Februariu, aflândŭ că „Reuniunea femeilorŭ române din Aradŭ şi provinciă" ca atare nu arangiază balŭ în carnevalŭ, s'a simţitŭ motivatŭ a arangia însuşĭ pe propriulŭ sĕu riscŭ balulŭ tradiţionalŭ românescŭ, în favorulŭ aceleĭ reuniunĭ.

Apocrifulŭ »Avisŭ" despre balulŭ proiectatŭ pe „Apr.lie" ce s'a colportatŭ ulteriorŭ per abusum în numele Reuniuneĭ, — care nu va fi declinândŭ dela sine spriginulŭ ce i se ofere din partea omenilorŭ, carĭ portă la inimă cultura femeeĭ române, — se póte reduce la manevra uneĭ fracţiunĭ ce tinde a paralisa reuşita baluluĭ deja anunţatŭ.

Astfelŭ, balulŭ anunţatŭ pe 17 Februariu se va ţine, ceea ce se aduce la cunoscinţa onoratuluĭ publicŭ spre orientare.

Pentru comitetulŭ arangiatorŭ.

Aurelŭ Suciu.

Conferinţele ministeriale din Viena.

In dilele acestea s'au ţinutŭ în Viena câteva conferinţe de mare însemnătate la care au luatŭ parte atâtŭ

ministrii austriacĭ, câtŭ şi cei unguresci. In aceste consilii de ministri s'au desbătutŭ *cestiunea pactului* şi *cestiunea luărei de mĕsurĭ militare* pentru casulŭ unui eventualŭ rĕsboiu.

Cu privire la pactŭ, o înţelegere definitivă nu s'a putută stabili. Guvernulŭ ungarŭ s'a arĕtatŭ dispusŭ a primi hotărîrea camerei deputaţilorŭ austriacĭ privitore la vama pe petroleu, ér ce privesce darea pe zaharŭ, miniştrii unguresci au consimţitŭ la sporirea moderată a premielorŭ de esportŭ şi la suma totală a bonificărei de esportŭ, ba suntŭ inclinaţĭ a consimţi şi la unele modificărĭ ale disposiţiunilorŭ asupra comunicaţiunei zaharului nesupusŭ dării înăuntrulŭ teritoriului vamalŭ. Mai suntŭ şi alte disposiţiunĭ la care consimte guvernulŭ unguresců. Tote aceste concesiunĭ le-a făcutŭ guvernulŭ unguresců cu condiţiunea, ca guvernulŭ austriacŭ sĕ consimtă la o reformă a dării pe spirtŭ, care în prima linia are de scopŭ o sporire a venitului dării şi dela care guvernulŭ unguresců îşĭ promite unŭ nou venitŭ de mai multe milióne. Guvernulŭ austriacŭ a declaratŭ că e gata a primi şi a stărui pentru propunerile asupra dării pe zaharŭ. Cu privire la darea pe spirtŭ, Dunajewski ḑise că în principiu e admisibilă o sporire, dér trebue sĕ esamineze mai ântêiu propunerile guvernului unguresců şi sĕ le supună unei espertise. In urma acestorŭ declaraţiunĭ tractările s'au amânatŭ.

De altă parte »B. Korr.« e informată că în nicĭ o direcţiune nu s'a ajunsŭ la o înţelegere asupra pactului şi se bănuesce că guvernulŭ austriacŭ n'are nicĭ unŭ interesŭ esenţialŭ sĕ se'ncheiă pactulŭ. Guvernulŭ unguresců a făcutŭ propunerĭ alternative şi decă acestea nu vorŭ duce la o înţelegere, atuncĭ orĭ ce tractărĭ ulteriore suntŭ lipsite de orĭ ce basă.

Cu privire la luarea de mĕsurĭ militare, s'au luatŭ două felurĭ de hotărîrĭ. In prima linia s'a tractatŭ de acoperirea cheltuelilorŭ, care s'au credutŭ necesare din partea administraţiunei de rĕsboiu pentru procurarea de articole de îmbrăcăminte şi de nutrimentŭ. Cifra încă nu e stabilită, dér se vorbesce de 40 milione fl. Aceste credite se 'nţelege că numai delegaţiunile le potŭ încuviinţa ca credite suplimentare la bugetulŭ pentru 1887 şi de aceea a trebuitŭ sĕ se ia în vedere convocarea delegaţiunilorŭ în sesiune estraordinară. In a doua linia s'a tractatŭ şi de astfelŭ de cheltuelĭ, care suntŭ cerute de activarea şi înarmarea glótelorŭ, şi aceste credite le încuviinţéză parlamentele din Viena şi Pesta, prin urmare acestorŭ corpurĭ representative li se vorŭ presenta proiecte în acestă direcţiune. Referitorŭ la terminulŭ convocărei delegaţiunilorŭ se ḑice că va fi în Martie seu Aprilie, dér nu e eschisă credinţa, că *va putea fi şi în Februariu*, după gravitatea situaţiunei din afară.

Asupra apropiatei convocărĭ a delegaţiunilorŭ, foia ministerului de esterne din Viena »Fremdenblatt«, după ce arată că conferinţele ministeriale s'au încheiatŭ sub preşedinţa Maiestăţii Sale, scrie următórele:

„Se scie că activarea glótelorŭ în sensulŭ legeĭ respective era reservată pentru unŭ timpŭ mai întârḑiatŭ şi pentru esecutarea ei se prevĕḑuse unŭ timpŭ mai îndelungatŭ. Intr'aceea se ivi situaţiunea politică generală ameninţătore, care pretinde esecutarea legii în timpulŭ celŭ mai scurtŭ şi prin urmare se ivesce şi necesitatea d'a se încuviinţa mijlócele pentru acésta pe cale constituţională în celŭ mai scurtŭ timpŭ. Mai departe obiectulŭ desbaterilorŭ au fostŭ şi comandele necesare pentru complectarea înarmărei armatei nóstre comune, a căreia urgenţă s'a stabilitŭ deja în conferinţele ministeriale ţinute la începutulŭ acestei lunĭ şi privescŭ procurărĭ de obiecte de îmbrăcăminte, de nutrimentŭ şi de echipamentŭ. Deórece situaţiunea a devenitŭ şi mai ameninţătore în vestulŭ Europei, la o întrerupere a acestorŭ mĕsurĭ nu se póte cugeta, ci din contră trebue sĕ se continue, prin urmare va fi necesară o sumă mai mare de banĭ pentru acoperirea căreia e absolutŭ necesarŭ sĕ se îngrijescă, aşa că *e imperiosŭ cerută convocarea delegaţiunilorŭ* intr'o sesiune *ad hoc* pentru aprobarea mĕsurilorŭ arĕtate mai susŭ şi luate de administraţiunea de rĕsboiu“.

Cestiunea bulgară.

Programele, carĭ se vorŭ discuta ḑilele acestea la Constantinopolŭ pentru terminarea crisei din Bulgaria, suntŭ, după ḑiarele din Viena, următórele:

Programulŭ bulgară. Marea Sobranià îndată după întórcerea delegaţilorŭ bulgarĭ dela Constantinopolŭ va fi convocată şi regenţii îi vorŭ remite puterile formându-se astfelŭ unŭ cabinetŭ de coaliţiune, compusŭ din tóte partidele. Se va convoca apoi o nouă Sobranià pentru a alege pe principe.

Programulŭ rusŭ. Retragerea regenţilorŭ actualĭ şi înlocuirea lorŭ cu alţii agreaţĭ de Rusia, care apoi va retrage candidatura principelui de Mingrelia. Alegerea unei nouĕ Sobranie, căreia Rusia îi propune pe candidatŭ, după ce acesta va fi agreatŭ de tóte puterile, probabilŭ pe principele George de Leuchtenberg, care în acelaşi timpŭ va fi numitŭ şi guvernatorŭ generalŭ alŭ Rumeliei Orientale.

Rusia nu se va amesteca în afacerile interne ale ţĕrei. Tóte posturile de miniştri vorŭ fi ocupate de Bulgarĭ, cu esceptiunea aceluia de rĕsboiu, la care va fi numitŭ unŭ Rusŭ, precum şi comandanţii corpurilorŭ armatei vorŭ fi de asemenea oficerĭ ruşĭ. Şefii de regimente şi batalióne vorŭ fi Bulgarĭ, ér pentru acoperirea golului, Rusia va trimite intr'unŭ timpŭ de duoi trei anĭ mai mulţĭ oficerĭ ruşĭ.

Incâtŭ pentru *programulŭ lui Zankoff*, acela e consideratŭ de Austria şi Anglia ca unŭ *maximum* ce ar impune Bulgarilorŭ condiţiunĭ prea aspre. Va trebui der ca posiţiunile ambelorŭ partide sĕ fiă astfelŭ întocmite, ca nicĭ una sĕ nu aibă o supremaţiă asupra celeilalte, căcĭ altfelŭ isbucnirea turburărilorŭ în ţéră ar fi în neputinţă de a se putea înlătura.

In faţa deosebirei acestorŭ programe, nicĭ o putere nu speră, că tractările vorŭ duce la unŭ bunŭ resultatŭ.

Scirĭ militare.

România. Cele 6000 puscĭ cu repetiţiune comandate de guvernulŭ românŭ la o fabrică din Germania trebue sĕ fie predate celŭ mai târḑiu la 1-iu Martie viitorŭ. In cele dintêiu ḑile ale lui Aprilie, trupele care vorŭ fi armate cu acele puscĭ se vorŭ concentra pentru exerciţiĭ.

Bulgaria. Se scrie din Rusciucŭ, că în sĕptĕmâna acésta s'a debarcatŭ acolo o mare cantitate de puscĭ şi de cartuşe sosite pe unŭ batelŭ cu vaporŭ austriacŭ.

Spania. In faţa situaţiunei ameninţătore se facŭ cu grabă înarmărĭ în marină. Camera a votatŭ pentru întărirea flotei de rĕsboiu 250 milióne francĭ pentru procurarea de corăbii cuirasate. Organisarea armatei de uscatŭ merge înainte, se studiază cestiunea puscei de repetiţiă. Ataşatulŭ militarŭ spaniolŭ la Viena, colonelulŭ Valles, a trimisŭ guvernului sĕu unŭ numĕrŭ de modele, care s'au presentatŭ ministrului de rĕsboiu.

Grădisce, în Ianuariu 1887.

Domnule redactorŭ! Binevoiţĭ a înregistra în colónele multŭ preţuitei foi „Gazeta Transilvaniei“ o faptă generósă, carea merită recunoscinţa cea mai adêncă nu numai pentru însemnătatea darului oferitŭ, derŭ mai vêrtosŭ pentru manifestaţiunile binevoitóre şi simpatice ale marinimosului dăruitorŭ faţă cu poporulŭ ruralŭ şi faţă cu suferinţele lui felurite.

D-lŭ Dr *Dominicŭ Kamel* de Hardegger — unulŭ dintre cei mai avuţĭ şi mai generoşĭ nobilĭ din Moravia — a donatŭ la clădirea din nou a bisericei gr. cat. române din Petroşeni — ţera Jiului — 10 fl. v. a. érŭ d-na Clothilda de Hardegger pentru clădirea superedificatelorŭ arse în a. 1882 — din Grădisce — 50 fl. v. a.

Atrasŭ de faima acestui ţinutŭ privitóre la mulţimea fierelorŭ sĕlbatice şi cu deosebire a urşilorŭ, carĭ în adevĕrŭ după restringerea folosirei puscelorŭ s'au înmulţitŭ forte, D-sa ca vênătorŭ pasionatŭ a tostŭ luatŭ încă înainte cu trei anĭ arĕnda vênatului peste teritorulŭ extinsŭ alŭ comunei Clopotiva — ţéra Haţegului — şi succesive linia întrégă cătră apusŭ până la Bauţariulŭ de josŭ, mărginaşŭ cu confiniele militare de odinióră, vĕrsândŭ sume enorme în cassele comunale pentru folosirea acestui dreptŭ, carele până aci nu aducea nicĭ unŭ venitŭ. Aşa a depusŭ singurŭ pentru teritoriulŭ Clopotivei pe 3 anĭ suma însemnată de 900 fl. v. a. Poporulŭ nostru săteanŭ — sub impresiunile triste ale trecutului — de altmintrelea forte reservatŭ faţă cu străinii, condusŭ de instinctulŭ sĕu naturalŭ a înţelesŭ însuşirile nobile şi binevoitóre ale d-lui Dr. Kamel şi l'a întempinatŭ şi cuprinsŭ cu cea mai mare bucuriă şi rară însufleţire aşa câtŭ cei mai mulţĭ sătenĭ îi oferéu serviciile sale în escursiunile de munte nu atâtŭ pentru câştigŭ materialŭ, carele însĕ curgea cu o rară liberalitate, câtŭ mai vêrtosŭ pentru persona sa simpatică şi afabilitatea, cu carea tracta pe celŭ din urmă ḑileriu şi ḑiua sosirei D-sale în comună era totdéuna ḑi de sĕrbătóre.

Când amintescŭ aceste trăsurĭ nobile ale d-lui Dr. Kamel, carele ocupă prin avere materială şi prin cultură scienţifică şi morală superioră o înaltă posiţiune socială, îmĭ vine aminte tractarea dură şi adeseorĭ neomenósă a multorŭ individĭ puşĭ în funcţiunĭ publice, carĭ cu tóte că trăiescŭ de pe spatele plugariului, nu'i permitŭ aceluia nicĭ aceea mângâiere sufletéscă de a'şĭ vedea recompensate jertfele aduse prin o tractare umană şi binevoitóre. Şi câtŭ de poporulŭ uitŭ poporulŭ orice sacrificiu şi e în stare a întinde corda forţelorŭ sale până la estremitate, când se vede tractatŭ cu blândeţe şi prevenire! Şi chiarŭ prin acéstă tractare blândă şi afabilă, isvorîtă din cultura adevĕrată şi din bunătatea inimei sale, şi-a câştigatŭ d-lŭ Dr. Dominicŭ Kamel cea mai viuă recunoştinţă în inimile tuturorŭ, carĭ au avutŭ fericirea de a-lŭ cunósce.

Priméscă decĭ ilustrulŭ donatorŭ pe cale publică cea mai meritată mulţămită şi fiă convinsŭ, cumcă inimele celorŭ împărtăşiţĭ vorŭ reaminti cu scumpătate numele lorŭ şi fapta generósă se va păstra viu în inimele mulţămitóre.—*u.*

Ultime scirĭ

Bruxela, 19 Ianuariu. — Regele prepară unŭ mesagiu cătră Cameră, relativŭ la cea mai repede esecutare a reformei militare. Disposiţiunea cercurilorŭ oficiale de aicĭ e fórte posomorîtă; se urmărescŭ cu nelinişte pregătirile de rĕsboiu germane şi francese.

Viena, 1 Februariu. — S'au contractatŭ pentru trebuinţele armatei 15,000 hectolitri ovĕsŭ, 2860 htl. grâu, 6000 tone făină, 500,000 scândurĭ şi 1000,000 părechĭ ghete, resp. cisme, apoi mantale, cămăşĭ, cearşafurĭ pentru 200,000 glotaşĭ. La 31 Ianuariu s'au mai contractatŭ încă marĭ cantităţĭ de scândurĭ şi 12,000 tone făină. Tóte aceste pregătirĭ trecŭ negreşitŭ peste ceea ce se póte numi mĕsurĭ de precauţiunĭ defensive şi lumea a începutŭ a se îngriji. Creditele suplimentare cerute de guvernŭ se urcă la 45 milióne florinĭ, ceea ce împreună cu sumele cerute înainte se urcă la 60 milióne florinĭ.

Berlinŭ, 1 Februariu. — Din sorginte oficiósă sĕ anunţă, că la 20 Februariu unŭ regimentŭ de infanteriă francesă şi unŭ regimentŭ de cavaleriă francesă vorŭ ocupa baracele ce s'au construitŭ la Deuze.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

PETERSBURGŬ, 3 Februariu. — **Unŭ ucazŭ alŭ Ţarului interḑice esportulŭ cailorŭ peste graniţele europene şi transcaucasice.**

DIVERSE.

Omorîtorul prinţului Louis Napoleon. — Exploratorulŭ Africei d. Einwald, fiindŭ în Lipsca, a povestitŭ, că în escursiunile sale prin ţera Zuluşilorŭ a făcutŭ cunoscinţă cu rĕsboinicŭ, care a dirigiatŭ ataculŭ asupra prinţului Louis, fiiulŭ împĕratului Napoleon III, şi la străpunsŭ cu suliţa. După ce i s'a spusŭ acestui rĕsboinicŭ, câte avantage politice ar fi avutŭ dênsulŭ şi ai lui, décă ar fi făcutŭ prisonierŭ pe prinţulŭ, Zulusulŭ a rĕmasŭ nemângâiatŭ. Loculŭ unde a fostŭ omorîtŭ prinţulŭ e însemnatŭ cu o peatră comemorativă, în giurulŭ căreia s'a formatŭ o pădure de coniferĭ, din care Einwald a adusŭ ramure, precum şi florĭ crescute pe mormêntŭ, pe care le-a dăruitŭ celorŭ ce facŭ colecţiĭ de rarităţĭ.

***

Arestare de spionĭ la Lyon. — »Corespondinţa Havas« publică următórele amĕnunte în privinţa arestării unorŭ spionĭ la Lyon: Pretinşii Englesĭ nu erau altceva decâtŭ nisce spionĭ prusianĭ. Depeşĭ succesive au fostŭ trimise ambasadei Engliterei, care a rĕspunsŭ că individii în cestiune nu erau de locŭ cunoscuţĭ. Identitatea lorŭ este aprópe stabilită acum, dér autoritatea judiciară ca şi direcţiunea poliţiei păstréză asupra acestei afacerĭ cea mai absolută discreţiune. Ḑiua, mai mulţĭ ofiţerĭ din statulŭ majorŭ s'au dusŭ la palatulŭ justiţiei şi au avutŭ cu d. procurorŭ generalŭ, d. Bloch, fórte lungĭ intrevorbirĭ. Comandantulŭ Michel, dela alŭ 28-lea de vênătorĭ şi adjutantulŭ d. Beauchamps, au fost de asemenea chemaţĭ. Cei doi Germanĭ ocupau la hotelulŭ »Universală« camera cu Nr. 1. Bagajele lorŭ au fostŭ secuestrate, precum şi o mulţime de scrisorĭ în limba germană. Tóte acestea au fostŭ transportate la parchetŭ. Traducerea scrisorilorŭ secuestrate se va face îndată. Soldatulŭ Pareinty a fostŭ din nou întrebatŭ şi chematŭ a procura informaţiunĭ asupra propunerilorŭ ce i s'au făcutŭ. Elŭ a spusŭ că Germanii l'au întrebatŭ pe largŭ asupra situaţiunii materiale şi morale a soldatului. Ei ţineau sĕ aibă şi o puşcă. Ei sĕ adresau, de faptŭ, la unŭ batalionŭ care tocmai făcuse încercarea nuoilorŭ puscĭ cu repetiţiă.

Acestŭ batalionŭ a avutŭ, în cursŭ de câteva ḑile, 150 de puscĭ cu repetiţiă de calibru micŭ, după modelulŭ din Chalons; elŭ a făcutŭ, cu nouĕle nóstre puscĭ regulamentare, experinţe alŭ cărorŭ resultatŭ a fostŭ admiratŭ de toţĭ ofiţerii. Spionii germanĭ au încercatŭ în deosebite rêndurĭ, sĕ cumpere una din aceste puscĭ de calibru micŭ, eĭ s'au adresatŭ pe rêndŭ la scóla normală de tirŭ de pe câmpia dela Chalons şi la manufactura dela Saint-Etienne şi dela Chatillerault. Trebue s'o spunemŭ, spre onórea întregului nostru personalŭ, că aceste avansurĭ au fostŭ fără resultatŭ. Spionii au venitŭ atuncĭ la vênătorulŭ dela Lyon. şi se scie deja primirea ce li s'a făcutŭ. Aflămŭ, că este vorba a se face o a treia arestare: aceea a unui individŭ care a fostŭ vĕḑutŭ ḑilele trecute cu cei doi spionĭ deja arestaţĭ. Acestŭ individŭ, forte bine îmbrăcatŭ şi vorbindŭ în perfecţiă franţuzesce, se pretinde comisionarŭ în mătăsărie, el se pusese în relaţiunĭ cu mai mulţĭ sub-ofiţerĭ dela batalionulŭ de vênătorĭ. Elŭ a promisŭ, se pare, unuia din ei, într'o cafenea, sĕ facă a dobêndi unŭ concediu de optŭ ḑile spre a merge sĕ vadă pretinsele fabricĭ ce posede la Belfort.“

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureşianu

Cursulŭ la bursa de Viena

din 1 Februariu st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	94 40
Rentă de hârtiă 5%	85 10
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	145 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	96 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	126 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	— —
Bonurĭ rurale ungare	103.20
Bonurĭ cu cl. de sortare	103.20
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	103.20
Bonurĭ cu cl. de sortare	103 20
Bonurĭ rurale transilvane	103 20
Bonurĭ croato-slavone	103 20
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	—.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	114.50
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	118 75
Renta de hârtiă austriacă	75.65
Renta de arg. austr.	80 50
Renta de aurŭ austr.	109 20
Losurile din 1860	133.50
Acţiunile băncei austro-ungare	864 —
Act. băncei de creditŭ ung.	287.25
Act. băncei de creditŭ austr.	282.60
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	6.—
Napoleon-d'orĭ	10.07
Mărcĭ 100 împ. germ.	62.15
Londra 10 Livres sterlinge	127.60

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 20 Ianuarie st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	91—	92—
Renta rom. amort. (5%)	93—	94—
» convert. (6%)	86½	87—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	33—	36—
Credit fonc. rural (7%)	101—	102—
» „ „ (5%)	85—	86—
» » urban (7%)	99—	99½
» » » (6%)	92—	92—
» » » (5%)	81¾	82½
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	17.½	18.—
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.01—	2.03—

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 3 Februariu st. n. 1887.

	Cump.	Vênd.
Bancnote românescĭ	8.45	8.46
Argint românesc	8.42	8.44
Napoleon-d'orĭ	10.10	10 13
Lire turcescĭ	11.30	11.33
Imperialĭ	10.30	10.33
Galbenĭ	6.—	6.02
Scrisurile fonc. »Albina«	101.—	102.—
Ruble Rusescĭ	116.—	117.—
Discontulŭ	7—10% pe anŭ.	

ABONAMENTE

la

„Gazeta Transilvaniei"

se potŭ face cu începerea dale 1 şi 15 ale fiecărei lunĭ, mai uşorŭ prin mandate postale.

Adresele ne rugămŭ a ni se trimite esactŭ arătându-se şi posta ultimă.

Preţulŭ abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei lunĭ . . . . 3 fl. —
„ şése lunĭ . . . . 6 fl. —
„ unŭ anŭ . . . . 12 fl. —

Pentru România şi străinătate:

pe trei lunĭ . . . . 10 francĭ
„ şése lunĭ . . . . 20 „
„ unŭ anŭ . . . . 40 „

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei."

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Octomvre st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** a calei fer. or. de statu reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	—	—	7.30
Predealŭ (	—	—	—	1.14
(	—	—	—	—
Timişŭ	—	—	—	1.45
Braşovŭ (	—	—	—	—
(	7.47	—	4.16	2.32
Feldióra	8.24	—	5.02	—
Apatia	8 51	—	5.43	—
Agostonfalva	9.14	—	6.15	—
Homorodŭ	9.51	—	7.06	—
Haşfaleu	11.03	—	8.52	—
Sighişóra (	11.29	—	9.19	—
(	11.26	—	9.31	—
Elisabetopole	12 00	—	10.16	—
Mediaşŭ	12.29	—	10.57	—
Copsa mică	12.44	—	11.19 / 11.31	—
Micăsasa	1.05	—	11.52	—
Blaşiu	1.34	—	12.31	—
Crăciunelŭ	1.46	—	12,48	—
Teiuşŭ	2.09	—	1.22	—
Aiudŭ	2.39	—	2.18	—
Vinţulŭ de susŭ	3.01	—	2.48	—
Uióra	3.08	—	2 56	—
Cucerdea	3.14	—	3 64	—
Ghirisŭ	3.53	—	4 51	—
Apahida	5.10	—	5.28	—
Cluşiu (	5.30	—	5 56	—
(	—	6 03	—	8.00
Nedeşdu	—	6.21	—	8.36
Ghirbĕu	—	—	—	9.02
Aghirişŭ	—	—	—	9.32
Stana	—	—	—	10.11
Huiedinŭ	—	7.14	--	10.51
Ciucia	—	7.43	—	12 16
Bucia	—	—	—	12.50
Bratca	—	—	—	1.21
Rév	—	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	—	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	3.38
Várad-Velinţe	—	—	—	3.54
Oradia-mare (	—	9.13	—	4.05
(	—	9.18	10.55	4.50
P. Ladány	—	10.38	1 23	7.24
Szolnok	—	12.20	3.24	—
Buda-pesta	—	2.15	10.05	—
Viena (	—	—	2.15	—
(	—	8.00	6.06	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	8.00
Szolnok	11.05	3.58	7.38	9.34	11.46
P. Ladány	2 02	5.28	5 40	11.26	2.31
Oradea mare	4.12	6.58	9.14	1.34	—
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.06	
Fugyi-Vásárhely	—	—	9 41	2 17	—
Mezö-Telegd	—	7.33	10.19	2.40	—
Rév	—	8.04	11.38	3.24	—
Bratca	—	—	12.18	3.47	—
Bucia	—	—	12.51	4.07	—
Ciucia	—	8.58	1.57	4.33	—
Huiedin	—	9.28	3.11	5.15	—
Stana	—	—	3.40	5.31	—
Aghiriş	—	—	4.15	5.55	—
Ghirbĕu	—	—	4.36	6.07	—
Nedeşdu	—	—	4.58	6.24	—
Cluşiu (	—	10.28	5.26	6.43	--
(	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriş	12 30	—	—	—	9.06
Cucerdea (	1.01	—	—	—	9.53
(	1 06	—	—	—	10.—
Uióra	1 13	—	—	—	10.09
Vinţulŭ de susŭ	1 20	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1 41	—	—	—	10.48
Teiuşŭ	2.00	—	—	—	11.14
Crăciunelŭ	2 35	—	—	—	12.12
Blaşŭ	2.48	—	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	—	1.12
Copşa mic	3 36	—	—	—	1.32
Mediaşŭ	4.00	—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.35	—	--	—	3.03
Sigişóra	5.12	—	—	—	3.49
Haşfaleu	5.37	—	—	—	4.28
Homorod	7.02	—	—	—	6.16
Agostonfalva	7.43	—	—	—	7.06
Apatia	8.11	—	—	—	7.46
Feldióra	8.41	—	—	—	8.25
Braşovŭ (	9.21	—	—	—	9.15
(	—	—	1.55	—	—
Timişŭ	—	—	2.53	—	—
Predealŭ (	—	—	—	—	--
(	—	—	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica d-lorŭ Königes & Kopony, Zernescĭ.